

Protokoll 5/2023

fört vid Östermalms Stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 27 april 2023 kl. 18:00-20:45,
Östermalmsskolans aula, Banérgatan 38

Ledamöter

Birgit Marklund Beijer (S) Ordförande
Annika Elmlund (M) Vice ordförande
Vivianne Gunnarsson (MP) 2:e vice ordförande
Berit Nyberg (S)
Fredrik Boeke (S)
Petter Martinsson (S)
Marion Sundqvist (V)
Amelie Langby (M)
Magnus Granat (M)
Anders Lindman (SD)
Christina Schönberg Messick (L)
Daniele Fava (C)
Emil Bustos (S) ersätter Jaime Barrios (V)

Ersättare

Sanna Eliasson (S)
Anton Bylin (MP)
Christina Huss (M)
Douglas Ahlberg (M)
Ann-Christine Carlberg (SD)
Joakim Rönnbäck (L)
Helena Schmidt (C)
Gaby Roseen (KD)

Övriga närvarande

Jesper Ackinger Stadsdelsdirektör
Helena Näslund Avdelningschef
Anders Forsberg Avdelningschef
Hanna Wirde Avdelningschef
Maria Härenstam Ekonomichef
Fredrik Ekroth Tjänsteman
Jennifer Gavin Kanslichef
Nina Svensson Nämndsekreterare

Justerare

Annika Elmlund

Paragraf

§7

Sekreterare

Nina Svensson

§ 7**Boendeplan för äldre 2024 med utblick mot 2040**

Region innerstadens underlag till stadsövergripande boendeplan för äldre

ÖST 2023/164

Beslut

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner region innerstadens underlag till den stadsövergripande boendeplanen för äldre.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalm har arbetat fram ett för region innerstaden gemensamt underlag till stadens boendeplanering för äldre. Den stadsövergripande planen, som ska vara vägledande för beslut gällande förändringar av stadens äldreboendebestand, sammanställs av äldreförvaltningen och beslutas av kommunstyrelsen.

Sammanfattningsvis bedömer region innerstaden att planerad nybyggnation av vård- och omsorgsboende i innerstaden är osäker och otillräcklig utifrån den prognosticerade demografiska utvecklingen. Staden behöver ta ett samlat grepp kring hur nybyggnationsprojekt ska kunna genomföras i innerstadens täta stadsmiljöer med begränsade tomter, både till antal och storlek. Alternativ till nybyggnation, till exempel ombyggnationer av befintliga fastigheter, behöver också ses över. Region innerstaden framför även behov av fler seniorbostäder, särskilda platser för yngre äldre, 65-80 år, med demenssjukdom samt anpassade insatser för äldre i hemlöshet/psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Region innerstaden bedömer vidare att efterfrågan på intressentboenden med inriktning HBTQI+ eller minoritetsspråk inte säkert speglar behovet och föreslår att en undersökning görs bland stadens seniorer, gärna tillsammans med intresseorganisationer.

Särskilda uttalanden

Annika Elmlund m.fl. (M), Christina Schönberg Messick (L), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseen (ersättaryttrande) (KD) lämnar följande särskilda uttalande till protokollet:

Stockholms stad har för innerstaden tagit fram en boendeplan för äldre 2024 med utblick mot 2040. Rapporten konstaterar bland

annat att den planerade nybyggnationen av vård- och omsorgsboenden bedöms vara både osäker och otillräcklig utifrån den prognosticerade demografiska utvecklingen. Det är allvarligt. Vi behöver bygga ett Stockholm där människor kan bo genom hela livet.

För många som flyttar till ett vård- och omsorgsboende, men även till exempelvis en seniorbostad, är möjligheten att kunna bo kvar i sin stadsdel viktig. Betydelsen av detta bör särskilt beaktas i planeringen med hänsyn till att den geografiska ytan ökar och området blir större i samband med sammanslagningen mellan Östermalm och Norrmalm. De senaste åren har ca 70 procent av de äldre i innerstaden som fått ett beslut om vård- och omsorgsboende valt att bo kvar i innerstaden. Närheten till en miljö man känner igen och till anhöriga är ofta betydelsefull i valet av boende. Detta lyfts även fram i synpunkterna på rapporten som lämnats av stadsdelsnämndernas pensionärsråd.

Ett ökat behov i äldreomsorgen är tydligt kommande år. Enligt underlaget framgår till exempel att framskrivningen av äldreomsorgsboende är 53 procent för Östermalm och 69 procent för Norrmalm från 2022 till 2040 (se bilaga 1, s.9, tabell 3). För att klara de demografiska förändringarna kommer alla goda krafter att behövas, inte minst näringslivets innovationskraft. Vi ser därför med oro på att den rödgröna majoriteten pekat ut att minst 60 procent av boendena ska vara i egen regi. Det riskerar leda till höga investeringskostnader för kommunen och tränga undan privata alternativ.

Vi vill givet detta understryka vikten av långsiktig planering och kontinuerlig kunskapsinhämtning för att möta behoven i äldreomsorgen på Östermalm och i övriga staden – både vad gäller antal platser och vilken typ av omsorg och inriktning som efterfrågas. Det är centralt för att äldreomsorgen ska klara av sitt uppdrag kommande år och präglas av trygghet, valfrihet och hög kvalitet.

Birgit Marklund Beijer m.fl. (S), Marion Sundqvist m.fl. (V) och Vivianne Gunnarsson (MP) lämnar följande särskilda uttalande till protokollet:

Allmänt

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden har gemensamt arbetat fram underlag till stadens boendeplanering för äldre i region innerstaden. Planen visar på majoritetens ambition om att trygga en god ålderdom. Vidare belyser planen den osäkra och otillräckliga nybyggnationen av vård- och omsorgsboenden i innerstaden, givet den prognosticerade demografiska utvecklingen. Det behövs samordning och långsiktig planering för att hitta lösningar i de täta

stadsmiljöerna, och alternativ som ombyggnationer av befintliga fastigheter bör övervägas.

Förvaltningen framhåller behovet av fler seniorbostäder, särskilda platser för yngre äldre (65-80 år) med demenssjukdom, samt anpassade insatser för äldre i hemlöshet/psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Dessutom föreslås en undersökning av behovet av intressentboenden med inriktning HBTQI+ och minoritetsspråk, då efterfrågan inte säkert speglar behovet.

Beskrivning och kommentarer

Den rödgröna majoriteten vill vi se en långsiktig planering och samordning för att säkerställa goda boendemöjligheter för äldre i innerstaden, samt att ta vara på erfarenheter från pandemin i framtida ny- och ombyggnationer.

Ärendet Boendeplanen för region innerstaden bygger på Swecos reviderade framskrivning av äldreomsorgsbehovet i Stockholms stad och Micasas plan för utbyggnad av seniorboenden. Uppgifter om antalet bostäder och personer med insatser i form av vård- och omsorgsboende eller servicehus samt kö, flyttströmmar och lediga platser är hämtade ur stadens sociala system. I planen beskriver region innerstaden sitt gemensamma behov av ombyggnation, avveckling, nyproduktion, driftsformer och inriktningar.

Nedan lämnar regionen följande medskick med majoritetens kommentarer till arbetet med den stadsövergripande boendeplanen för äldre:

- Planerad nybyggnation av vård- och omsorgsboende i innerstaden bedöms vara osäker och helt otillräcklig utifrån den demografiska utvecklingen. Majoritetens kommentar: Även om äldre håller sig friska längre kommer fler att i slutet av livet behöva plats på särskilt boende och biståndsbedömningen bör var mer generös, särskilt för 85+. Nu blir hemmet till sist en förvaringsplats i ensamhet för många personer med stora omvårdnadsbehov. Inklusivt personal från hemsjukvård, ASiH larm nattpatruller och 5-8 hemtjänstbesök blir hemmet mer ett torg än ett hem. En omänsklig inriktning som bör stävjas och i stället ge alla över 85 möjlighet att välja särskilt boende.
- Staden behöver ta ett samlat grepp kring hur nybyggnationsprojekt ska kunna genomföras i innerstadens täta stadsmiljöer med begränsade tomter, både till antal och storlek. Tjänsteutlåtande Dnr ÖST 2023/164 Sida 3 (4) Boendeplan för äldre 2024 med utblick mot 2040. Majoritetens kommentar: Vi anser att hyresläget är för högt i Locums fastigheter. Stockholm har mycket högre boendekostnader än många andra städer. Den uträkning av

- nettokostnad som Sweco presenterar är svår att förstå men visar ändå att variationen är väldigt stor.
- Om tillgången till tomter för nybyggnation är begränsad måste andra möjligheter ses över till exempel ombyggnationer av befintliga fastigheter. Med tanke på den långa planeringsprocessen behöver denna inventering göras skyndsamt och även omfatta byggnader som inte ägs av Stockholms stad. Majoritetens kommentar: Detta är mycket bra. Pensionärsrådet lyfter ett intressant förslag som de kallar generationsboenden, alltså mindre äldreboenden sprängs in i befintliga lägenhetshus.
  - Det finns behov av fler seniorbostäder. För att inte påverka antalet platser som finns och behövs inom vård- och omsorgsboenden behövs fler fastigheter. Majoritetens kommentar: Även planerad nybyggnation av seniorbostäder är otillräcklig och bygger på ett osäkert underlag då SWECO inte kunnat ta fram exakt hur många seniorbostäder som finns. Det finns en kategori bostäder som kan efterfrågas av äldre och det är till exempel kollektivhus. Tyvärr är det inte heller något underlag.

Övrigt

- Staden behöver aktivt arbeta med att hitta anpassade insatser för äldre personer i hemlöshet, psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. De boendeformer som finns inom stadens äldreomsorg är i många fall inte anpassade för målgruppen, då de inte har ett behov av vård- och omsorgsboende eller tillhör målgruppen för servicehus. Det finns även ett antal personer som idag har gruppboende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som har omfattande omsorgsbehov och börjar bli äldre. Majoritetens kommentar: Staden behöver se över hur deras behov lämpligen ska tillgodoses.
- Det krävs god framförhållning och långsiktig planering vid renovering av särskilda boendeformer. Om evakuering av de boende krävs ska det samplaneras med nybyggnation.
- Utbudet av profilboenden står till stor del i relation till efterfrågan.
- För intressentboenden med inriktning HBTQI+ samt minoritetsspråk finns idag ingen stor efterfrågan. Det är dock svårt att utifrån det bedöma behovet eftersom det inte är tydligt att de kan efterfrågas. För att få en bild av behovet bör en undersökning göras bland seniorer.
- Region innerstaden ser behov av särskilda platser för yngre personer med demenssjukdom, 65-80 år, eftersom deras behov inte alltid kan tillgodoses på ett bra sätt på vård- och omsorgsboende med demensinriktning. Frågan bör beredas

tillsammans med socialnämnden och deras planering för boende för yngre personer med demenssjukdom.

- Pandemin har gett erfarenheter som behöver tas tillvara vid planeringen av gemensamma ytor vid framtida ny och ombyggnation.
- Servicehus var en bra boende form som bör stärkas särskilt för samboende.
- Den nya formen av biståndsbedömt äldreboende dvs trygghetsboende har staden valt att ta bort vilket är bra eftersom det blir förvirrat då staden hade trygghetsboende som inte var biståndsbedömt under några år. Detta boende var ju seniorboenden med möjlighet till umgänge aktivitet och ibland gemensam matsal men med hemtjänstinsatser som i ordinärt boende. När detta nu inte ska finnas finns inte någon form för sk mellanboende, Dvs typ gemensamt boende men utan sjukvårdsresurser.
- Det saknas också möjligheter till seniorboenden med mer service inkluderat. Fler och fler skaffar viss service genom städfirmor och hemleveranser men har fortsatt behov av gemensamma utrymmen för samvaro.

Slutligen behöver staden behöver snabbbehandla byggplanerna för dessa olika typer av boenden snarast och kalkylera med rimliga boendekostnader.

Handlingar i ärendet

- ÖST 2023/164-1 Boendeplan för äldre 2024 med utblick mot 2040
- ÖST 2023/164-2 Bilaga 1. Region innerstaden Boendeplan 2024 med utblick 2040
- ÖST 2023/164-3 Bilaga 2. Synpunkter på boendeplanering pensionärsorganisationerna

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Rut Astrid Birgit,Beijer	2023-04-27
Annika Maria,Elmlund	2023-04-27